

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-940/19-U

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Ústí nad Labem, Truhlářova 16, příspěvková organizace
Sídlo	Truhlářova 16, 400 03 Ústí nad Labem
E-mail	ddstrekov.ucto@volny.cz
IČ	44 555 440
Identifikátor	600 029 450
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Melzerová, MBA
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Truhlářova 16, 400 03 Ústí nad Labem
Termín inspekční činnosti	13. 5. 2019 – 15. 5. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Príspevková organizace Dětský domov a Školní jídelna Ústí nad Labem, Truhlářova 16, p. o. (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 31 dětí, které byly umístěny ve čtyřech rodinných skupinách. Z tohoto počtu pobývalo jedno dítě mimo zařízení na základě dlouhodobé dovolenky a jedno dítě bylo hospitalizováno ve zdravotnickém zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka při řízení vychází z analýzy stavu zařízení a stanoveného plánu jeho rozvoje vždy na aktuální školní rok. Postihuje v něm personální i materiální oblast včetně vytyčení hlavních okruhů výchovně vzdělávacích činností a prezentace zařízení. Velký důraz klade na stabilizovaný pedagogický sbor zejména s ohledem na potřebu ustáleného prostředí rodinných skupin. Uvědomuje si nedostatečné zastoupení mužského vzoru, který v zařízení přetrvává. V této oblasti tak vědomě společně se zaměstnanci připravuje širokou nabídku volnočasových aktivit či pobytů, aby měly všechny děti dostatečnou možnost se s mužským vzorem setkávat.

Z deseti pedagogických pracovníků (včetně ředitelky), kteří v zařízení zajišťují výchovně vzdělávací činnost, dva nesplňují kvalifikační předpoklady pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (doplňují si je studiem). Dohled nad dětmi vykonává šest pečovatelek, přičemž pět pečovatelek zajišťuje noční směny a jedna je vyhrazena pro podporu denních aktivit. Během inspekce však bylo zjištěno, že činnosti pečovatelky, která není pedagogickým pracovníkem, mají výrazný výchovně vzdělávací přesah. Některé tyto činnosti probíhají plánovitě, jiné vyplývají z práce s dětmi. Noční služby zabezpečují vždy dvě pečovatelky. Tento počet ale vzhledem k rozmístění rodinných skupin není optimální, neboť neumožňuje dostatečný přehled o dění v rodinných skupinách. Rovněž v tomto případě by bylo vhodné, aby i během nočních služeb byl k dispozici pedagogický pracovník.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá adekvátně vzhledem k potřebám zařízení a je zaměřené zejména na prevenci a zvládání rizikového chování dětí. Ředitelka v této oblasti upřednostňuje efektivní vzdělávání celého týmu prostřednictvím externích odborníků. Školské zařízení zajišťuje i přístup pedagogů k supervizi vykonávané nezávislým supervizorem, čímž nabízí této skupině pracovníků možnost vnímat a reflektovat jinak vlastní práci nebo vzájemné vztahy, či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají. Kontrolní činnost je vhodně rozvržena mezi ředitelku a její zástupkyni. Hospitace pedagogických pracovníků realizují spíše formou spolupráce s pedagogy při plánovaných aktivitách s dětmi, což zároveň umožňuje okamžitou korekci případných nevhodných výchovných postupů a nabídku alternativních strategií vychovatelům.

Některé organizační a kontrolní pravomoci ředitelka delegovala na svoji zástupkyni, vychovatelé jsou dále pověřeni dílčími povinnostmi v rámci zajištění běžného fungování výchovně vzdělávacích činností DD. Ředitelka plní svou přímou pedagogickou činnost v rámci pevně stanovených každodenních konzultací pro děti, účasti na spolusprávě dětí, tzv. dětských radách, které se scházejí zpravidla jednou za čtrnáct dní. Účastní se společných akcí s dětmi i během víkendů.

Školní vzdělávací program jako hlavní dokument, který definuje obecné principy výchovně vzdělávacích činností, je dále vhodně rozpracován do konkrétních oblastí v ročním plánu. Týdenní programy představují širokou nabídku různých typů činností (sportovní, sociální,

finanční, kulturní), které jsou také následně uskutečňovány. Vnitřní informační systém organizace je realizovaný jako denní záznamy rodinných skupin. Je přehledný a jeho rozбором bylo zjištěno, že obsahuje dostatečné informace o výchovně vzdělávacích činnostech s dětmi, zápisy o pohybech dětí i problematických projevech v jejich chování. Nechybí také informace o případných intervencích a jejich dopadech a účincích. V porovnání s elektronickým systémem však není dostatečně funkční, protože neumožňuje okamžitou informovanost všech pedagogů včetně vedení.

Zařízení je umístěno v kompletně zrekonstruovaném objektu. Přístavba realizovaná v letech 2005 – 2007 byla koncipována s ohledem na provoz dětského domova a celý objekt tak nabízí poměrně kvalitní zázemí pro realizaci výchovně vzdělávacích činností. Přístavba je citlivě zakomponována do svahu tak, že prostor zahrady vhodně navazuje na prostory dvou rodinných skupin. Exteriér je vybaven novými hracími prvky pro malé děti a improvizovaným ohništěm. Vybavení společných prostor rodinných skupin je na dobré úrovni a průběžně je obnovováno. Kreativní vnitřní výzdoba zahrnuje také výrobky dětí a jejich fotografie. Prostředí dětských pokojů je vybaveno s ohledem na věk dětí, které v nich žijí. Ne vždy přistupují děti ke svému pokoji jako k osobnímu prostoru, v němž se odráží jejich osobní preference v nejrůznějších oblastech sportovních či kulturních. Vhodná by byla vyšší podpora a citlivé vedení vychovatelů. Jedna z rodinných skupin je upravena jako bezbariérová včetně rozšířených dveří a sociálního zařízení pro tělesně handicapované osoby.

V rámci plného přímého zaopatření je dětem od pondělí do pátku poskytováno celodenní stravování ve vlastním školském zařízení – školní jídelně, která se snaží dětem poskytovat pestrou stravu s ohledem na získání a upevňování zdravých stravovacích návyků. Pro děti, které navštěvují mateřskou školu, je školní stravování zabezpečeno ve škole, kterou navštěvují. O víkendu si rodinné skupiny ve spolupráci s vychovateli v rámci výchovně vzdělávací činnosti zajišťují celodenní stravu samy. Pitný režim je zajištěn po celý den.

Činnost zařízení byla zajišťována především finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, dotacemi od zřizovatele, příspěvky od Úřadu práce na vytvoření společensky účelných pracovních míst (pečovatelka, kuchařka a pomocný pracovník údržby) a vlastními příjmy, zejména přídatky na děti a příspěvky na částečnou úhradu nákladů na péči o dítě. Ke zkvalitnění podmínek vzdělávání přispěly finanční prostředky z doplňkové činnosti zejména za pronájem nebytových prostor a získané peněžní dary, které byly využity na volnočasové aktivity a pobyty dětí o prázdninách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované výchovně vzdělávací aktivity v odpoledních a podvečerních hodinách byly pestré. Po návratu ze škol se děti věnují přípravě do školy pod dohledem vychovatelů, případně pečovatelky. Některým dětem vhodně poskytovali individuální pomoc. Trpělivě vysvětlovali a využívali přitom praktických příkladů, v ojedinělých případech však byly zaznamenány drobné nedostatky v důsledné kontrole těch dětí, které vykazují dlouhodobé potíže se školní přípravou. Jen někteří v této době rozvrhli práci také předškolním dětem, přičemž vhodně navazovali na jejich přípravu v mateřské škole různými grafomotorickými cvičeními a kreslením.

Pokud děti splní své povinnosti, mají osobní volno s možností volných vycházek každý den, Mezi tyto povinnosti patří zejména péče o své věci a dílčí služby v rámci zajištění běžného chodu rodinné skupiny, o které se děti podle rozpisu střídají. Příprava na budoucí samostatný život je u starších dětí doplněna např. obsluhou pračky a kuchyňských spotřebičů. Těmito

aktivitami tak děti přebírají zodpovědnost za prostředí, ve kterém žijí. Během víkendů si děti pod dohledem vychovatelů vaří, případně si v týdnu samostatně ohřívají zakoupené polotovary.

Přijímání nových dětí do zařízení je pojímáno jako rituál. Při umisťování dětí zařízení respektuje jejich sourozenecké vazby. V zařízení byla v době inspekce jedna vícečetná sourozenecká skupina (pět dětí) umístěná v jedné rodinné skupině. Děti mladšího věku mají v zařízení dostatek prostoru i hraček k psychomotorickému rozvoji. Vychovatelé děti při činnostech vhodně korigovali, vhodná by byla i jejich aktivní spoluúčast při hře s dítětem a hračkou. Podporovali děti v interakci s hračkou, která se tak stala vhodným prostředkem socializace dítěte a sloužila k nácviku budoucích vzorců chování. Pozitivní vklad osobní účasti vychovatelů byl patrný zejména v kreativních činnostech a sportovních aktivitách. Poměr volného a řízeného času byl v zařízení vyvážený.

Velký podíl v organizovaných činnostech s dětmi mají nejrůznější sportovní či kulturní aktivity, které jim vychovatelé během týdne připravují. Děti si mohou vybrat podle vlastních preferencí, přičemž vychovatelé v rámci přípravy i realizace samotné mezi sebou spolupracují. Využívají přitom dostupných veřejných prostor, pronajaté tělocvičny či veřejných subjektů. Do sledovaných činností někteří vychovatelé zahrnuli také probíhající hokejové mistrovství, přičemž je zdárně využili k výchově k vlastenectví a občanství.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení dětí neprobíhá organizovaně, vychovatelé poskytují dětem zpětnou vazbu k jejich chování okamžitě. Případné nedodržení pravidel či špatné hodnocení ze školy řeší vychovatelé individuálně, není stanovený jednotný postup včetně daných opatření. Během hospitací a z rozhovorů s dětmi však nebylo zjištěno, že by se nastavený systém napříč skupinami nějak odlišoval, děti pravidlům rozumí. Vše je plně v kompetenci vychovatelů a výchovné postupy jsou používány vždy s ohledem na specifika dítěte. Jsou přiměřené jeho chování i jeho individuálním možnostem. Velkou měrou jsou motivovány pozitivními opatřeními ve výchově, zpravidla mimořádnými finančními odměnami a účastí na zajímavých akcích. Ve sledovaném období byla zaznamenána minimální útekovost (jeden útek). Intenzivní spolupráce s biologickými rodinami dětí (také s hostitelskými rodinami) se pozitivně odráží v pravidelných odjezdech velkého množství dětí k rodinným příslušníkům během víkendů a prázdnin.

Programy rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) jsou většinou vedeny kvalitně, mají dobrou vypovídací hodnotu a jsou implementovány do činností dětí. Jejich cíle a postupy navazují na roční plán a jsou specifikovány v týdenních programech. V ojedinělých případech však bylo zjištěno, že se např. u dětí, které vykazují školní neúspěšnost, dostatečně nevyhodnocují stanovené plány a postupy. Zařízení se omezilo pouze na popis vývoje dítěte v PROD. Ve výchovně vzdělávacích činnostech se pak neobjevila adekvátní opatření, která by zmírnila negativní dopady na školní prospěch. Krátkodobější cíle týkající se výchovy a vzdělávání dětí a postřehy o jejich chování jsou součástí deníků skupin.

Vychovatelé vedou dětem fotografická alba, která dostávají při odchodu ze zařízení, čímž prohlubují vědomí dětí o jejich životním příběhu a jich samých. Někteří z nich vedou také portfolia dětských prací, diplomů a dalších dokladů jednotlivých životních etap dítěte. Nabídku výchovně vzdělávacích aktivit realizovanou jednotlivými vychovateli doplňuje velké množství dalších pravidelných i mimořádných akcí. Zařízení k tomu využívá dostupné služby v blízkém i vzdáleném okolí, volnočasová zařízení, nadace. Aktivně se zapojuje do projektových činností a děti tak mají možnost rozšiřovat své vědomosti, dovednosti

i kompetence v nejrůznějších oblastech. Účastní se množství domácích soutěží (kulinářská soutěž) i mezinárodních (Cena vévody z Edinburghu). Bohaté je portfolio externích partnerů, s nimiž zařízení spolupracuje při získávání a prohlubování nejrůznějších kompetencí dětí (zejm. finanční a pracovní). V rámci finanční gramotnosti spravují děti společně s vychovateli fond rodinné skupiny, z něhož si pořizují některé nadstandardní věci. Významným prvkem je aktivní vyhledávání příležitostí pro zvyšování občanských či sociálních dovedností a hodnotových preferencí dětí, které docházejí do zařízení sociálních služeb v okolí dětského domova, aby v nich zpříjemňovaly atmosféru tamním klientům.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Ředitelce se daří udržovat poměrně vysoký standard výchovně vzdělávacích činností s dětmi. Stabilizovaný pedagogický sbor vykazuje vysokou angažovanost v plánování i realizaci aktivit s dětmi.

Silné stránky

- Vedení podporuje participaci zaměstnanců na řízení pravidelnými pohovory, úzká spolupráce s biologickou rodinou se projevuje na častých odjezdech dětí k nim. Jako další prvek k posilování vztahů dětí s rodinnými příslušníky zařízení pořádá dny otevřených dveří.
- Zařízení efektivně využívá spolupráci s vnějšími partnery při naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu, při rozvoji dílčích kompetencí dětí a při jejich zařazování do společnosti.
- Vedení zařízení pečuje důsledně o materiální zázemí rodinných skupin tak, aby poskytovalo podmínky pro realizaci činností jako je tomu v běžných rodinách.
- Zařízení pozitivně rozvíjí sociální a občanské hodnoty dětí prostřednictvím činností v zařízeních sociálních služeb v místě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Při souběhu činností dětí různých věkových skupin vychovatelé nedostatečně diferencují činnosti vzhledem k individuálním potřebám dětí.
- Zařízení nedostatečně vyhodnocovalo úspěšnost všech dětí v průběhu vzdělávání tak, aby zajistilo adekvátní postup v případech dětí ohrožených školním neúspěchem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Diferencovat výchovně vzdělávací činnosti vzhledem k individuálním potřebám dětí.
- Reagovat iniciativně a včas v případech dětí ohrožených školním neúspěchem.
- Zvážit personální obsazení odpoledních činností s dětmi pod vedením pedagogického pracovníka.
- Posílit noční služby v případě nedostatečně zajištěných rodinných skupin.
- Zajistit noční dohled tak, aby byl přítomen pedagogický pracovník.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje č. j.: 27/2001 (ze dne 11. 1. 2019) včetně příloh
2. Jmenovací list ředitelky s účinností od 1. 8. 2014 na dobu 6 let (ze dne 18. 6. 2014)
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení (17. 4. 2019)
4. Školní vzdělávací program ze dne 1. 11. 2018
5. Vnitřní řád (směrnice č. 20/2018) s účinností od 6. 11. 2018 (ze dne 5. 11. 2018)
6. Výchovně vzdělávací plán dětského domova na školní rok 2018/2019
7. Plán výchovně vzdělávacích činností předškolních dětí na školní rok 2018/2019
8. Denní záznamy rodinných skupin vedené ve školním roce 2018/2019
9. Rozpis služeb vychovatelů, výběr k termínu inspekce za školní rok 2018/2019
10. Deníky rodinných skupin vedené ve školním roce 2018/2019
11. Osobní spisy dětí, výběr k termínu inspekce
12. Programy rozvoje osobnosti dítěte, výběr k termínu inspekce
13. Plán výchovných zaměstnání rodinných skupin ve školním roce 2018/2019
14. Plán rozvoje školského zařízení na školní rok 2018/2019
15. Minimální preventivní program na školní rok 2018/2019
16. Dokumentace školského zařízení k prevenci rizikového chování vedená ve školním roce 2018/2019
17. Vnitřní řád školní jídelny (směrnice č. 17/2018) s účinností od 1. 11. 2018 (ze dne 31. 10. 2018) včetně dodatku s účinností od 1. 2. 2019 (ze dne 31. 1. 2019)
18. Organizační řád (směrnice č. 19/2018) s účinností od 1. 11. 2018 (ze dne 31. 10. 2018)
19. Osobní spisy pedagogických pracovníků (doklady o dosaženém vzdělání, psychická způsobilost, výpis z rejstříku trestů)
20. Osobní spisy nepedagogických pracovníků (výpis z rejstříku trestů)
21. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ve školním roce 2017/2018, 2018/2019 včetně knihy úrazů
22. Výkazy o ředitelství škol (R 13-01) podle stavu k 30. 9. 2017, k 30. 9. 2018
23. Výkazy o zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy (Z 14-01) *dětský domov* podle stavu k 31. 10. 2017, k 31. 10. 2018
24. Inspekční zpráva České školní inspekce č. j.: ČŠIU-912/16-U (ze dne 13. 6. 2016)
25. Webové stránky školského zařízení: ddstrekov.wordpress.com

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lukáš Valda v. r.

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka

Mgr. Stanislava Kudrmannová v. r.

Mgr. Romana Vencová, školní inspektorka

Mgr. Romana Vencová v. r.

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Sejvalová v. r.

V Lounech 10. června 2019

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Hana Melzerová, MBA, ředitelka školského zařízení

Mgr. Hana Melzerová, MBA v. r.

V Ústí nad Labem 25. června 2019